

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială.

ROMÂNUL

REDACȚIA

Bulevardul
Regele Ferdinand Nr. 50.

ADMINISTRAȚIA

Biroul de ziare I. Martin
Str. Horia No. 2.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Țărăniste.

Ardealul

în politica României mari.

O privire în trecut și una în viitor.

Rolul și contribuția noastră, a celor, de dincoaci de Carpați, în viața politică a Țării și la opera celor dintâi zece ani de întărire și dezvoltare națională, a fost prea ignorat, greșit judecat și fals apreciat, încât să nu simțim datorința și chiar nevoia, de a lămuri aceasta chestiune cu toată obiectivitatea și în lumina realității.

Un sentiment de patriotism local și mândrie provincială ne îndeamnă să fixăm concepția politică și atitudinea instinctivă, pe care Ardealul și părțile marginase au manifestat-o în vârtejul și frământarea vieții publice a Statului nostru până azi.

Am zis în fruntea acestor rânduri, Ardealul și nu ardelenii, înțelegând ideologia politică a maselor largi ale poporului nostru de dincoace de Carpați, manifestarea liberă a ideii și concepției sale asupra rostului și orânduirii vieții publice cetățenești și nu politicianismul flotant, antreprenorul de afaceri politice sau membri ai cluburilor, râvnitori de căpătuieli pe lângă un partid, sau celalalt.

Datorită unei rezistențe tenace și luptă perpetuă, de apărare contra opresiunii străine, mentalitatea ardelenescă, sufletul țăranelui nostru a devenit conservativ, neînduplecat și refractor unor idei, programe, partide politice și tradiția sa națională.

Primul început în acest sens, al d-lui Oct. Goga de a sfărma aceasta unitate sufletească a maselor largi ale populației de dincoaci, pentru a schimba pe țăranelul naționalist în averescan, arătându-i steaua magică și cerându-i să-l urmeze și înpușcând în mod artificial o nouă orientare politică, ce nu izvorăa din însăși psihologia, convingerea sau interesul acestei țărâni, a dat greș, a fost o rachetă politică.

Unitatea sufletească a neamului, — în numele căreia s'a deschis focul contra regionalismului ardelen, — nu se putea impune și crea prin recivirarea de aderenți politici, în Ardeal, prin relevarea unor merite militare alui „tata Averescu”, sau prin afișe verzi și roși, ci prin apropierea ardelenilor, de adevărata organizație politică a maselor poporului de peste munți.

Noua guvernare averescană, a înțeles că de sufletul mulțimei de dincoaci de Carpați, nu se poate apropia, decât sub firma „Intereselor Ardealului”, reprezentarea acestor interese în politică, în administrație etc. prin elemente antochtone, conducători cunoscuți ai intereselor și vieții specifice provinciale.

Ideia călăuzitoare în toată manifestarea politică, de ordin general a ținutului de

dincoaci de Carpați, reprezentată prin conducătorii Partidului Național, a fost eflucul acestui conservatism și separatism al nostru tradițional, față de orice ingerințe și amestec, nechemat, ignorant și speculativ, al partidelor istorice de peste munți, în viața sufletească a Ardealului.

Ori viața politică, în mintea sănătoasă și logică a populației noastre trebuia să fie expresia voinței libere a cetățenilor, cărmuirea și orânduirea treburilor publice, trebuie să fie însăși o manifestare sufletească a opiniei și voinței publice.

Teroarea și abuzul alegerilor liberale a nimicit aceasta concepție morală a populației din Ardeal în ce privește viața politică, orientând masele spre contactul cu Partidul Țărănesc de peste Carpați.

În contra acestui principiu al liberalilor și averescanilor, — întronat în politica României-Mari și nouă —, de a guverna și conduce Țara, peste voința ei, de a se impune cu forță, teroare, abuz și exploatare a bunurilor publice, în folosul partidului, a luptat și manifestat Ardealul în viața politică de până astăzi a Țării.

Doritori de a vedea cu un ceas mai curând încheierea unui front democrat și național pe întreg cuprinsul Țării, capabil să înfrângă sistemul de guvernare din trecut și din prezent, am înțeles cu ani înainte, că Partidul Național și prin el Ardealul, va întinde mâna într-o unire sufletească și de muncă vechiului regat, reprezentat prin Partidul Țărănesc, în care ne-am înrolat puțini și idealisti, fără a sconta beneficii și orice avantagii.

Mișcarea și acțiunea politică a tinerimei noastre în sprijinul idealului național și democrat, urmărit de Partidul Național-Țărănesc, ne evoca în amintire, avântul generației tinere a Partidului Național, dinnainte cu un sfert de secol.

Față de politica de pasivitate în care se menținea românismul din monarhia austro-ungară, se ridică plin de însuflețire „activiștii” dela 1902, în frunte cu Aurel Vlad, pornind cea mai energică și fecundă acțiune, în viața noastră politică și publică din Ardeal și Banat.

Ca o schinteie electrică a străbătut curentul reacțiunii naționale, față de sufocarea și încălcarea intereselor noastre generale din partea opresorilor.

Rolul chemat să-l desfășoare tinerimea de azi, în lupta comună pentru biruința dreptății și triumful legalității, se întemeiază pe cunoașterea istoriei și a paginilor vieții politice și sufletești a Ardealului, cum și pe înțelegerea rosturilor sale viitoare, în propășirea Țării și a neamului.

Răspândiți ziarul

„ROMÂNUL”

Unde mergem ?

N'avem de ce ne plânge! Bugetul s'a votat, fără discuții (păcat, căci asistând la obișnuitele discuții din parlamentul nostru ne îmbogățim cu fiecare ocazie, cunoștințele anatomice, facem cunoștință cu reprezentanții noștri, cari — afirmă singuri — au trecut, cât se poate de vijelios dar nu prea glorios nici pt. ei, nici pt. patrie), armata s'a prevăzut cu tot ce-i era necesar (soldă mare ofițerilor?), instrucția s'a dat pe cărarea cea dreaptă și bună, corpul didactic prin urmare n'are — după cum nici țara — de ce se plânge. Totul merge strună. Venitele statului prea bine stabilite Funcționari transferați — pe timpul iernei —, alții concediați pentru totdeauna.

Și pentru ca sigurele venite ale statului să nu suferă cumva neatînse se crează demnități cari vor avea chemarea să bage mâna în acele venite cât mai adânc. Subsecretariat la comunicații, subsecretariat la arte (?), și ca încoronare, ministru peste ministrii.

Înainte de a se fi votat bugetul Ministrul de Finanțe se opunea cererilor diferitelor departamente cari solicitau sume mai mari, aproape cu pumnii. Acum dispăre acel spirit de economie. Se crează un nou minister sau ministru. Am vrea să cunoaștem și noi ca și țara — care este rostul noului ministru, câtă vreme există atâți miniștri fără nici un rost ?

Se sporesc cheltuielile zădarnice și nu se acordă nici o atențiune chestiunilor de gravă importanță !

În felul aceasta nu se va realiza niciodată consolidarea, nici cea economică și mai puțin cea morală. Micul funcționar care muncește zi și noapte se vede mereu nedreptățit, ostașul desbrăcat și flămând, dascălul uitat cu desăvârșire, neluat în seamă. Mânați de mizerie cer și unii și alți îmbunătățiri, dar sunt respinși, strigătele lor întănesc urechi surde. În schimb li se trimit șefi peste șefi, cari mai mult îi împiedică în munca lor creatoare, și cari pentru acest serviciu iau plăți fantastice. Cum poate să aștepte țara devotament dela funcționarul nedreptățit, sacrificii dela ostașul infometat și lumină dela învățătorul împins în bezna mizeriei ? Și ce dreptate va împarte judecătorul nedreptățit ?!

Consolidarea se va face printr-o administrație sănătoasă, o justiție dreaptă, prin răspândirea culturii în cele mai ascunse colțuri ale țării, și această consolidarea va fi asigurată de o armată bine înzestrată. Niciodată sinecuriștii nu s'au dovedit folositori și mai puțin acum, când țara are nevoie de oameni cari să muncească pentru dânsa.

Pentru ce atunci așa de puțină atențiune față de acei dela cari se așteaptă adevărata refacere ?; pentruce risipă în banul public ?; pentruce singuratiche persoane trebuie să-și ajungă scopurile personale în dauna țării ?; pentruce se trimbetează refacerea de ani de zile și tot ce se face numai acest scop nu-l servește ? Unde vom ajunge mergând astfel înainte ? Să răspundă cineva !

I. TRANSYLVANU.

Ce-i cu „Căminul Cultural” al Astrei?

De mai multe luni vreo câțiva intelectuali de seamă au lansat un apel pentru înființarea unui „cămin cultural”, unei „casine” în edificiul Palatului Cultural, sub egida „Asociațiunii Astra”.

Atât ideea cât și scopul ce-l urmărește această instituțiune a găsit un viu răsădit printre intelectualii români; că în sfârșit vom avea un local unde poți să schimbi o vorbă, să-ți comunici o idee într'un cerc intim. Era neapărată lipsă de un local care să adune la un loc pe toți românii, indiferent de ce convingere politică ar avea.

Cele două cafenele au devenit neîncăpătoare pentru publicul Aradului și afară de scumpetea excesivă a consumației — dacă nu ești „stâlp de cafea”, înțeleg să fii prieten cu patronul, și să fii în fiecare seară oaspele lui — riști să nu găsești un loc dacă odată ai vrea să mai ieși între oameni.

S'au înscris membrii, s'au plătit taxe de înscriere, comitetul a comandat mobilierul necesar, s'a amenajat deja o parte din local și căminul tot nu poate lua ființă pentru-că D-l Inspector sanitar nu vrea să plece din Palatul Cultural.

Deși a primit ordin dela D-l ministru de resort al D-sale, — prin intervențiile caracteristice românești — a reușit ca ordinul ministrului D-sale, să fie contramandat prin alt ordin, și iată că și astăzi deși i s'a pus la dispoziție un local cu mult mai încăpător în edificiul teatrului, D-sa are ce are cu Palatul Cultural și nu vrea să se mute.

Cunoaștem și apreciem importanța acestui serviciu, dar nu înțelegem legătura ce are cu Palatul Cultural, care este proprietatea primăriei și care nu s'a clădit pentru a fi închiriat, ci a servi prin toate mijloacele chestiunile ale Aradului.

Nu înțelegem timiditatea cu care porcede comitetul căminului cultural și dacă nu se poate rezolva pe cale pașnică această problemă, de ce nu defere cazul înaintea justiției. Atunci se va dovedi, că ori are drept Regiunea Sanitară să închirieze o parte din Palatul Cultural, și atunci abdicem de gândul de a avea un „cămin cultural” ori se deschide odată „căminul”. Să nu se târăgărieze până la infinit această chestiune care și-a pus de scop să cimenteze legăturile între intelectualii Aradului, atât de sdruncinate din cauza dihaniei politice.

FOILETON

Substanțe dătătoare de viață

Ce o fi și astea Doamne? Are să fie întrebarea celor mai mulți cititori. Și este natural să rămână surprinși, când citesc titlul: *Substanțe dătătoare de viață*. Cui nu-i place viața ori cât de amară ar fi! Nu există ființă în lumea întreagă de la cea mai mică până la cea mai mare, care să nu fugă de moarte și de toate împrejurările favorabile ei, precum nu exista vietate, care să nu-și dorească o viață cât mai lungă. Ne place viața și cu ale ei ademeniri, rămâne de văzut însă, prin cine și prin ce putem să o prelungim. Omul de știință prin munca lui neobosită și desinteresată în căutarea secretelor naturii, este acela care ne dă cheia de prelungire a vieții. Cine nu știe cu câte greutate, are de luptat omul de știință, până ajunge să descopere cel mai mic secret al naturii. Dar cine nu știe că odată ajuns în stăpânirea lui nu se mulțumește numai cu plăcerea de a-l avea, ci dinpotrivă caută să-i facă cunoștința cât ma deaproape, ca în urmă să poată trage concluzii folositoare pentru ușurarea și prelungirea vieții.

Unul din infinitele secrete ale naturii ajunse

CULTURALE

Natură moartă.

*Persicele, îngrămădite pe tavă,
Par frânturi din plămâni pământului;
O pară — ca o inimă plină cu otravă —
S'a ncrețit că nu mai simte adierile vântului;
Struguri albi și negri fac legătură între viață și moarte.
Soarele aruncă pe fereastră reflecții de oglinzi sparte.*

*Maestrul acestui tablou
Se risipește într'un nesfârșit panou bleu.*

Timișoara la 14 Ianuarie 1927.

SANDU POPP.

„Astra” la Sate

In legătură cu activitatea la sate a „Despărțământului Arad”, publicăm acest inimos apel lansat și trimis tutulor frunțașilor din satele județului nostru.

Domnule!

Ne adresăm către D-Voastră cu respectuoasa rugămintă de mai jos în numele culturii românești.

Vi este cunoscut, că vechea noastră Asociațiune Arădană a fuzionat în toamna anului 1924 cu Venerabila și marea Asociațiune pentru literatura română cultura poporului român din Ardeal. Concentrarea tuturor energiilor noastre culturale în cadrele Asociațiunii („Astra”) din Sibiu e un imperativ categoric a vremurilor și al condițiilor noi de viață ale neamului nostru. cari ne impun marea îndatoriere de a cuceri și stăpâni și pe terenul cultural și economic frumoasa țară pe care Providența d-zeească ne-a dat-o spre moștenire pentru martiriul și jertfele fericiților noștri înaintași.

Nici un slujitor al sfintelor altare, nimeni din cei ce stau în serviciul școlii și culturii naționale: ca profesor și învățător, nici un îndrumător și ocrotitor al intereselor obștești în calitate de funcționar și demnitar al statului român, nici un intelectual român, care-și iubește țara și neamul, nu poate lipsi de pe terenul luptelor și jertfelor ce ni se cer pentru a aduce la bun și mântuitor sfârșit marea operă a desrobirii culturale și economice a neamului nostru, pentru care scop măreț s'a înființat mândra noastră Asociațiune și în serviciul căreia stă timp de peste șase decenii.

În stăpânirea omului a fost și descoperirea substanțelor dătătoare de viață, pe care știința le-a botezat cu numele de *Vitamine*. Numele puțin importă, ceia ce ne interesează este să știm, ce sunt ele, unde să găsim și ce valoare au pentru viață. Vitaminele sunt substanțe chimice a căror constituție nu se cunoaște și care împreună cu amidonul, zaharul, grăsimile, substanțele azotate, sărurile și apa, constituiesc așa numitele alimente complete spre deosebire de altele care nu le conțin pe toate și care poartă numele de alimente necomplete.

Multă vreme s'a crezut că substanțele enumerate mai sus, afară de vitamine sunt singurile, care prin introducerea lor în organismul nostru pot să repare pierderile suferite de corp prin muncă și să-i dea energia necesară pentru diferitele lui funcțiuni. Cercetări mai noi au dovedit, că ele singure nu sunt capabile să menție viața, prin urmare adevăratul ciment al vieții sunt vitaminele. Ele n'au fost descoperite prin studii chimice pur analitice, ci căutându-se cauza anumitor boli s'a ajuns la cunoașterea lor.

În țările calde, băntue în mod endemic, boala numită *Berberi*. Mult mai târziu flagelul acesta s'a ivit și în Europa, însă nu are caracter endemic, ci epidemic. Manifestările boalei sunt: Slăbirea organismului, pofta de mâncare pierde, respirația

Fiecare și toți împreună vom contribui prin munca și avutul nostru și în măsura puterilor și a talanților ce ni s-au încredințat la emanciparea satelor noastre din robia întunericului și a mizeriei și la scoaterea lui la lumină și bunăstare. Toți ne dăm mâna frățeste pe acest teren neutru și de afirmare atât de necesară în fața străinilor, a solidarității noastre naționale.

În ferma convingere, că și D-Voastră sunteți animat de asemenea sentimente, suntem fericiți de a putea apela la aceste sentimente și patriotismul D-Voastră și a Vă ruga să binevoiți a Vă sfătui cu ceilalți frunțași din comună în scopul înființării și organizării unui despărțământ sau cerc cultural al „Astrei” în plasa sau comuna D-Voastră.

Recrutându-se 15 membrii fondatorii pe viață sau activi al „Astrei” pe teritoriul plasei, se va proceda la constituirea despărțământului convocându-se o adunare generală de constituire, în care se vor alege pe un period de 5 ani: un președinte, și un vice președinte, secretar, casier, controlor, bibliotecar, econom și 8 membri în comitet, cari împreună cu acești funcționari, formează comitetul de 15 membri ai despărțământului. În comitet pot fi alese și femei.

Recrutându-se pe teritoriul unei comune 10 membri ai „Astrei”, aceștia se pot constitui în cercul cultural „Astra” din comuna..... alegându-și în adunarea generală de constituire un președinte, vice-președinte, secretar, cassier, controlor, bibliotecar și econom și 3 membri cari împreună formează comitetul cercului cultural.

Alăturat ne luăm voie a Vă trimite un exemplar din Statutele Asociațiunii rugându-Vă cu tot respectul să binevoiți a primi însărcinarea onorifică și patriotică de a reprezenta în calitate de delegat al nostru interesele Asociațiunii, constituind în comuna D-Voastră un despărțământ sau cerc cultural și despre cele înfăptuite a ne raporta, trimițându-ne totdeodată și un exemplar din Procesul-Verbal luat în adunarea generală de constituire.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea sentimentelor noastre de înaltă prețuire și dragoste frățescă, ce Vi le păstrăm.

Arad, la 5 Ianuarie 1927.

Președinte, Secretar,
(ss) Dr. Th. Botiș. (ss) Locot. St. Bălcești

devine greoie, setea crește, inima se lărgeste, urina se imputinează și în câteva săptămâni bolnavul moare. Boala nu este microbiană și se vindecă ușor, dacă bolnavului i se dă să mănânce legume verzi, fructe proaspete, lapte crud, carne crudă sau pe jumătate crudă, și ouă crude. Ținându-se cont de cum se poate vindeca boala și de timpul când a apărut pentru prima oară în diferite părți pe pământ, s'a dedus că în țările calde a apărut din momentul când orezul, care formează baza alimentațiunii, a început să fie curățat de coajă, iar în Europa s'a ivit de când oamenii au început să mănânce pâine albă în loc de cea neagră.

Scorbutul este una din cele mai vechi boli cunoscută mai ales de popoarele, care călătoriau vreme îndelungată pe mare, astăzi a devenit din ce în ce mai rară, aparând cu mai multă intensitate în timpurile de foamete, în expedițiile polare, în războaiele de lungă durată, și în timpul asediului cetăților. Boala aceasta apare și la copiii nutriți cu lapte sterilizat. Semnele caracteristice ale boalei sunt: Pielea se bășică, coapsa și pulpele picioarelor se umflă și dor, gingiile se inflamează și miros rău, inima bate, astmă, slăbire, emoragie internă diaree cu sânge, sete mare și în cele din urmă cel care suferă moare. Se poate scăpa viața celui atins de scorbut, nutrindu-l cu legume verzi, fructe nefierte, lapte crud, portocale s'u zeamă de lămâie.

Concertele lui Enescu.

În cele două seri dearândul Enescu a fost obiectul unor vii manifestări de iubire și admirație a publicului din Arad. Prin cele două concerte, Enescu s-a făcut neuitat publicului, care l'a aplaudat și sărbătorit după cum se cuvine unui geniu muzical ca dânsul.

Interpretările sublime din Bach, Haendel, Mozart, Lechair Kreisler etc. au dovedit că Enescu nu este numai un virtuoz al tehnicii, ci interpretarea interioară a bucatii este scopul ce-l urmărește; Enescu executând crează din nou.

Temperamentul extraordinar l'am văzut în bucata „Bagatelă în stil românesc” de Scărlătescu, compoziție inspirată din folklorul muzical românesc, cu care a vrăjit publicul din sală.

În seara întâia Directorul Palatului-Cultural prin o scurtă alocuțiune i-a predat o frumoasă coroană de laur. În seara a doua D-I Constantinescu în numele Asociației prof. secundari și a Asociațiunii „Astra” încă i-a dat o coroană din lauri; iar D-I prefect al județului o lampă electrică în formă de geamie mahomedană.

Biserica și Școala, revista bisericească din localitate, serbează aniversarea anului al 50-lea de existență. Din această ocazie a apărut cu un sumar bogat, cu articole iscălite de către P.P. S.S.S.S. Dr. Grigorie Comșa, Roman Ciorogariu, Nicolae Ivan, d-nii Vasile Goldiș, N. Iorga, Dr. Aurel Cosma, Iosif Moldovan, Iuliu Groșorean, și animatorii acestei publicații d-nii Dr. Teodor Botiș directorul Seminarului din localitate, Dr. Șt. Ciuhandu, Mihai Păcățanu și alții.

Astra la Ineu. În cursul acestei luni „Astra” despărțământul Arad, va organiza o serie de serbări în principalele comune din județ.

În seara de 22 Ianuarie a. c. va avea loc o astfel de serbare în comuna Ineu unde va conferența un delegat al Despărțământului, iar întreaga muzică a Reg. 93 Inf. va concerta după un program foarte frumos întocmit.

Cu această ocazie Despărțământul Arad al Astei va duce pentru biblioteca satească din Ineu, un ștoc de cărți cum va face de altfel și în comunele: Pecica, Nădlac, Chișineu, Miniș, Ghioroc, Bârzava și altele unde vor avea loc astfel de serbări cu concursul muzicii Reg. 93. Inf.

Studentimea Română dela Academia de drept din Oradea, va reprezenta în ziua de 24 Ianuarie a. c. piesa teatrală „Hei-

Pelagra atât de răspândită în România și Italia de Sud prin simptomele la care dă naștere se aseamănă foarte mult cu Berberi. Stomacul bolnavului nu mistue, gura îi miroase urât, are diarce pielea îi se jupoae, tremură întreg organismul îi este cuprins de o paralizie totală, după care urmează moartea. S'a constatat, că în cele mai multe cazuri, boala s'a datorește málaiului, înăzarichei și năutului stricat. Salvarea se obține cu legume verzi, fructe proaspete, lapte și ouă crude.

Părerile asupra cauzei care produce pelagra sunt împărțite. În două, unii susțin, că este o boală datorită microbilor, cei mai mulți însă sunt de părere că adevărata cauză ar fi nutriția insuficientă. Lucrări noi sunt în curs de la care așteptăm adevărata explicare a cauzei.

Toate boalele enumerate mai sus, putându-se vindica cu anumite alimente, era natural, că oamenii de știință, care observase acest lucru, să se întrebe, dacă nu care cumva în compoziția lor se găsesc și alte principii alimentare de cât cele cunoscute până atunci. În adevăr a urmat o serie întregă de cercetări care au dus la rezultatul final, că între coaja semințelor și semințe, în grăsimile animale, în legumele verzi, în fructele proaspete și în cantitate mai mică în carnea și oule crude

delbergul de altădată” în 5 acte, în sala teatrului, urmată de dans, în sala hotelului „Crucea-Albă”. Veniul este destinat pentru mărirea fondului Căminului studentesc. Având în vedere scopul nobil pe care studentimea îl urmărește, nu ne îndoim că publicul orașului Arad ne va da tot sprijinul său prețios.

COMITETUL.

Tradiționalul bal costumat, (costume naționale) al Reun. Fem. Rom. din Arad se va ține la 29 Ianuarie a. c. la Crucea-Albă. Intelectualii români cari din greșală n'au grimit invitație, sunt rugați să se adreseze D-nei pres. A. Dr. Ispravnic Bulr. Reg. Ferd. I. No. 4. ori, d-rei T. Bogdan secret. Reun., la Internatul de fete Strada V. Stroescu No. 4—6.

Politică financiară ?

Aproape nu este zi în care să nu aflăm de o nouă urcare de prețuri a monopolurilor de Stat.

Trenul, posta, tutunul, vama, ne mai vorbind de taxe și impozite, se urcă la înfinit pe spatele cetățeanului contribuabil.

Guvernul actual nu a realizat nici un procent din promisiunile și făgăduielile făcute pentru eftinirea traiului și scăderea prețurilor.

Toată politica financiară și economică a conducătorilor de azi, constă în a stoarce pe cetățean de ultimul gologan, de a urca tot ce numai se poate și de ce are trebuință în viața de toate zilele.

Nu vedem nici o politică economică, o tendință spre eftinirea vieții, valorizare a produselor economice, urcarea valorii leului, împrumut extern și toate celelalte din planurile financiare în refacerea Țării.

Posibilitatea de muncă și câștig a rămas aceeași, criza financiară mai grea ca ori și când, iar taxele și tarifele ajunse de nesuportat.

Produsele țaranului eftine, funcționarii prost plătiți, iar articolii de comerț și industrie tot mai scumpi.

Iată o situație minunată, în care se svârcolește azi cetățeanul acestei Țări, și în care politica financiară și economică înseamnă și se reduce la urcare, urcare și iarăși urcare de prețuri.

Rugăm membrii organizații și prietenii noștri să ne informeze asupra nevoilor locale spre a le putea face loc în ziarul nostru.

sau pe jumătate crude se găsesc niște substanțe necunoscute care s-au dovedit că sunt indispensabile vieții Acestea sunt *Vitaminele*.

Dacă un organism oare care se nutrește cu o hrană din care s'a scos vitaminele, sănătatea aceluia organism se strică și rezultatul inevitabil este moartea. Primejdia poate fi îndepărtată și sănătatea dintr'o dată restabilită, dacă organismului i se da alimente naturale, care conțin *vitamine*.

În comerț sunt o mulțime de alimente așa zise „*Parifical*” și cărora prin modul lor de preparare li s'a distrus tot ce-i mai de preț pentru viața noastră, li s'a distrus *vitaminele*.

În casele noastre, unde se depune atâta muncă pentru prepararea compoturilor, a bulionelor și a conservelor de tot felul, în mod inconștient se lucrează la nimicirea vitaminelor din alimentele vii, fabricate în marele laborator al naturii.

La oparte cu alimentele prelucrate în mod artificial, care ne otrăvește încetul cu încetul, distrugându-ne sănătatea; să revenim la alimentația cu legume, cu fructe, cu lapte, cu ouă, etc., așa cum le căpătăm din natură.

SĂLCIANU.

Abonați ziarul
„ROMANUL”

Informațiuni.

Primar al orașului Arad a fost confirmat d-l Ștefan Anghel. Noul primar e un vechiu om de adminisirație și numai pentru această calitate a sa a fost susținut de către consiliul municipal. Așteptăm acum să-l vedem la lucru pentru a putea verifica, întrucât speranțele puse în d-sa au fost legitime.

Prin numirea d-lui Anghel ca primar, în delegația permanentă a devenit un loc vacant, pe care, în prevederile legii, în mod automat, ca și în baza acordului intervenit între partide cu ocazia alegerii, va trebui să-l ocupe primul supleant de pe lista comună.

Aceasta și în cazul când s-ar face alegere nouă în vederea acestei vacanțe, deoarece în baza acordului amintit locul revine de drept partidului național-țărănesc.

Direcțiunea Uzinelor Comune Arad, voind a pune capăt eventualelor abuzuri cu abonamentele pe tramvaiul comunal, atrage atențiunea funcționarilor de Stat, cari doresc a beneficia de abonament cu reducere pe tranvai, că vor trebui să probeze cu o dovadă eliberată de autoritatea respectivă, că și de prezent se găsesc în serviciul Statului, deoarece fără această dovadă nu vor putea obține abonamentul solicitat.

— **Tradiționalul bal costumat al „Reuniunii femeilor române” din Arad, va fi la 29 Ianuarie a. c. în saloanele hotelului „Crucea Albă”.**

ANUNȚ. Biroul advocațial Dr. Emil Veliciu s'a mutat pe Piața Luther No. 3. (Casa Chera) Etaj I.

Anunțăm cu plăcere că Dl Gheorghe Dumitru mare proprietar în com. Măscu, cu Dsoara Antonia Dârlea în ziua de 23 Ian. 1927 își serbează cununia în biser. ort. rom. din Gașca.

În colectele de Crăciun a Reun. Fem. Rom. din Arad s'au făcut următoarele donațiuni: 1. *Colecta D-nelor A. Dr. Ispravnic și Livia Mladin:* B-ca. Victoria 10.000; Casa de păstr. civ. Arad 2.000; B-ca Marmarosch 2.000; B-ca Gen. jud. 1.000; Casa Centr. de păstr. Arad 1.000; Casa de păstr. jud. Arad 2.000; Banca Com. Ungară Pesta fil. Arad 2.000; Casa de păstr. Centr. Arad 2.000; Bca Jud. și populară Arad 2.000; Cinema Apollo 600; Bern. Seidner și fiul 2.000; Fonciera 1.000; Alex. Doman 1.500; Mairovitz 3.000; Ind. Text. Arădană 1.000; Casa Agr. de păstr. 1.500; Exploat. Păd. Halmaj 3.000; Soc. Anon. Forest. Lomaș 3.000; Adler Andor 1.000; Sig. M. Kornis 1000; Arădana 5000; Victoria sect. com. 5000; Agronomul 1500; Frații Neuman 1000; Bca cred. Transilvania 3000; Bca Agrară Timișană suc Arad 1000; C. Andrényi și Fii 3000; Bca Asoc. Soc. Anon. 1000; Industria Text. Arădană 1000; Patria 2000; Ferestr. Arădan s. a. 1000; Banca Românească 4000; Ing. Rozvan 100; Uzinele electrice 2000; Calea fer. Arad-Podgoria 2000.

2. *Colecta D-nei L. Stoinescu:* Dr. S. Ispravnic 1000; Dr. C. Iancu 1000; Dr. I. Marseu 1000; Dr. T. Pap 1000; Dr. E. Micloși 500; Dr. V. Hotăran 500; Dr. S. Miclea 300; Dr. C. Lutaș 500; Dr. Șincai 200; Dr. Bogdan 200; Dr. I. Robu 100; Dr. Halmăjan 100; Dr. Beleş 300; Dr. I. Borneas 1000; Dr. A. Boțoc 300; I. Miron 500; Indescifrabil 100; Dr. Gh. Sârbu 100; Dr. E. Veliciu 100; Dr. V. Avramescu 200; Dr. S. Popovici 200; Dr. R. Chicin 200; Dr. I. Ursu 200; Dr. Gh. Costa 100; Dr. A. Stoinescu 200; Indescifrabil 200.

3. *Colecta D-nei Silvia Trimbițoiu*: Electrica s. a. Nădlac 100; Industria de steal. Hunedoara 200; Kutsalek Aradul-Nou 100; M. Crista Bocsig 200; Polychrom s. a. Arad 100; Industria, siderului s. a. Arad 100; Dr. Răcz Arad 100; Fr. Treybul 100; Ing. Trimbițoiu 200.

4. *Colecta D-nei A. Mincu*: Schenker et Co. Suc. Arad 200; N. Batuta 100; A. Aronsohn 100; Rubinstein et C 100; Eger et C. 100; Panaitescu 200; Halper 100, König și Lévai 100, Indescifrabil 100, A. Gross 100, A. Mincu 100.

5. *Colecta D-nei Cornelia I. Papp* colectat în familie 3.800 Lei.

Donațiunea Primăriei Orașului 30.000 Lei; Prefectura 20.000 Lei.

7. Banca Spiru Haret 100) Lei.

6. *Colecta șc. prim. No. 10*. 500 Lei; *Colecta elevilor de șc. prim. M. Trimbițoiu și A. Capdebi*—270 Lei, dela petrecerea de Anul Nou 3.100. Lei și un purcel pentru masa cantinei șc

Reun. Fem. Rom. ține să aducă cele mai vii mulțumiri tuturor nobililor donatori și cea mai caldă recunoștință.

— **Reun. Fem. Rom. din Arad**, aduce la cunoștința publicului că, din banii colectați (public, în No. din 15 Ianuarie 1927) s'au distribuit copiilor săraci dela șc. primare din Arad 131 păr. ghetete, 131 swetere și 131 păr. ciorapi de iarnă. *Sweterele și ciorapii, Reun. i-a primit gratuit dela fabrica de tricotate din Arad*, iar ghetetele s'au comandat la firma *Justin Olariu și Co.* din Arad, în preț de Lei 390-400 părechea. Distribuirea s'a făcut la următ 8 șl. primare: Str. Lae Barna dir. Zoțiu 32 copii; șc. din Șega dir. Pigli 12 copii; Str. D-na Elena dir. Givulescu 12 copii; șc. No. 7 dir. Lucața 12 copii; șc. No. 22 Str. Oituz dir. Albu 12 copii; șc. din Calea Rahovei, dir. Cadariu 15 copii; șc. Str. Ciocârliei dir. Mocuța 12 copii; șc. Str. Oituz dir. Micloși 24 copii.

La cantina școlară dela șc. Medie „Iosif Vulcan”, unde primesc zilnic prânz gratuit 60 copii de școală s'a cheltuit în luna Dec. și spese de instalații 11.340 Lei.

La internatul ucenicilor din Str. Mărășești, dir. Dublea Reuñ. a făcut donațiune de lingerie pentru 45 ucenici în valoare de Lei 20.000.

Economice-financiare.

Bilanțul Cassei de Păstrare Civilă din Arad S. A.

Criza financiară care ani de-a rândul dăinuiește și ne ține într'o inerție mortală s'a resințit adânc în întreaga viață economică. Față de aceasta situație, vechea instituție financiară din localitate Cassa de Păstrare Civilă de sub eminenta conducerea a dlui director general Nandor Weissenburger a putut realiza un profit net de 12 milioane. În urma acestui rezultat satisfăcător direcțiunea propune urcarea dividendei la 100 lei după acțiunile de valoare nominală de 400 lei. Ținem să remarcăm aci, că depunerile băncii s'au urcat la 300 milioane. Capitalul și fondurile proprii se cifrează la 52 milioane. Prin fuziunea cu Banca Economică și Industrială din Pâncota a mărit numărul sucursalelor la 23. Direcțiunea în adunarea generală a treizecișinouălea dela înființare — care se va ținea în localul institutului la 23 Ianuarie a. c. ora 10.30 va prezinta următorul bilanț:

Active: Cassa și valute 21,001.940, capitaluri elocate la alte bănci 10,698.468, polițe 323,192.631, împrumuturi 36,007.635, fond pentru asigurarea scrisorilor fonciare 259.000, hârtii de valoare 3,124.201, stoc de lemne și cărămizi la Aletea 1,881.74, imobile 775.616, inventar 1, interese restante 130.225, — total 397,071.189.

Pasive: Capital societar 32 milioane, fond de rezervă 12,109.806, fond pentru pretențiuni dubioase 5 milioane, fond de pensie 1,561.446, taxa de 10% după scrisorile fonciare 33.920, împrumuturi cesionate 106.395, scrisori fonciare în circulație 2,423.200, depuneri în livrete și cont curent 300,958,380, escomt la Banca Națională a României 4,800,000, dividende neridicate 640.901, chirii anticipative 90.133, interese și dividende anticipate 16,547.630, profit net 12,105.405, — total pasive 397,071.189.

Bilanțul e semnat de directorul general Nandor Weissenburger, directorul executiv Ale-

xandru Banfi, șefcontabilul Ion Gantner, și de membrii direcțiunei: dnii Schi I președinte, Adelman substituit de președinte, Angele, Gantner, Natland, dr. Buschmann, dr. Holzinger, Rethi, Buttinger, dr. Issékutz, Seidner, Darányi, Mandl, Scherer și Winkler. Controlul s'a efectuit de Comitetul de supraveghere compusă din membrii: Iuliu Reinhardt președinte, Antonie Hoffmann, Emil Koszta, Adam Minnich, Iuliu Szanto și Iosif Weizsari au găsit toate lucrările în ordine.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor Pepiniera Statului Ceala.

ANUNȚ

Conform Deciziunii No. 21/1927 a D-lui Ministru al Agriculturii din plantațiunile americane aflătoare la Pepiniera Statului Ceala 50 Ha. se vor da în dijmă pe termen de 2 ani.

Reflectanții sunt rugați a înainta ofertele detaliate la Administrația Pepinierii Statului Ceala până la 10 Februarie. a. c.

Șeful Pepinierii

Lorantu,

Agronom Inspector.

Convocare.

„Toți proprietarii de vie din regiunea Podgoriei P. sunt rugați a lua parte la adunarea generală Viticolă (Prom.) care va avea loc la primăria Viticolă Podgoria [Covăsint] la data de 1 Febr. ora 9. a. m.”

CĂRȚI! REVISTE! ZIARE!

Librăria „Concordia”

Proprietar: GH. MUNTEANU

Arad, Str. Eminescu 10.

Registre, Imprime, Agende.

Fondată
la anul 1887.

„Victoria”

Fondată
la anul 1887.

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții.

Sediul Central: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. Nr. 1—3.

Telefon: 177 și 763. Adr. telegrafică: „Victoria”

Secția comercială și devize: Arad, Bul. Reg. Ferdin-

and I. Nr. 29. — Telefon: 330, 520 și 860.

Sucursale: Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine (Pecica) și Buteni. — Exposituri: Săvârșin și Grăniceri (Otlaca).

Capital societar și fonduri proprii Lei 50,000.000.

Resurse Lei 400,000.000.

Execută totfelul de operațiuni bancare.

Primește depuneri spre fructificare în Lei, Dollari ori alte valute străine, pe libele și în cont-curent, pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Are legătură de cont-curent cu toate băncile din Țară și corespondenți în toate centrele mari a le lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize.

Intreprindere proprie „NORA” fabrică de mături și perii în Arad.